

בית-הספר להיסטוריה

הערה: משך הלימודים לתואר השני הוא שנתיים

תנאי קבלה

1. ללימודי התואר השני רשאי להתקבל נושא תואר "בוגר אוניברסיטה" (ב"א) בהיסטוריה כללית, בלימודים קלאסיים,¹ בהיסטוריה של המזרח-התיכון ואפריקה ובשפה וספרות ערבית.¹ למגמה להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות רשאי להתקבל "בוגר אוניברסיטה" מכל חוג ומכל פקולטה.
2. תנאי להרשמה ללימודי תואר שני בביה"ס להיסטוריה הוא ציון מינימלי "טוב" בלימודי התואר הראשון. בית הספר להיסטוריה מקבל תלמידים בעלי ציון ממוצע משוקלל של 80, ובעלי פטור ברמת מתקדמים בשפה זרה שניה. לא יתקבלו תלמידים טרם סיום חובותיהם לתואר הראשון. לכל אחת ממגמות הלימוד הקיימות בבית-הספר להיסטוריה יש תביעות נוספות המתייחסות בעיקר ללימודים קודמים ולידיעת לשונות.² ההחלטה הסופית בדבר קבלת הסטודנט נתונה להכרעתו של ראש ביה"ס או יועץ המגמה, במקרים מסוימים תוך התייעצות עם ועדת ההוראה. יועץ המגמה הוא שינחה את הסטודנט בהרכבת מערכת הלימודים.
3. ההחלטה בדבר קבלת סטודנט אשר חוגי הלימוד שלו לתואר "בוגר אוניברסיטה" לא היו בתחומי ההיסטוריה או לא היו קרובים למגמה אשר בה הוא מבקש להתמחות, נתונה בידיה של ועדת ההוראה. אם תחליט הועדה על קבלתו, ירכיב למענו יועץ המגמה מערכת לימודי השלמה מתכנית הלימודים של התואר הראשון. השעות שתוקדשנה ללימודים אלה לא תחשבנה במניין השעות לקראת התואר השני. כל תלמיד שיתקבל למגמה להיסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות יחויב בלימודי השלמה.
4. סטודנט אשר בידו תעודת "בוגר אוניברסיטה" מחוץ לארץ ייחשב כמועמד לקבלה אם ציוניו עונים לאמות המידה שנקבעו לעיל, ואם במשך לימודיו לתואר הראשון רכש בסיס מספיק ללימודי המשך במגמה הנבחרת. במקרים מסוימים יידרש המועמד ללמוד לימודי השלמה

¹ לתנאי הקבלה במגמות אלה ראה בתכנית הלימודים בחוגים הנ"ל.

² בלימודים קלאסיים (מדור לארכיאולוגיה קלאסית) נדרש פטור ברמת מתקדמים ביוונית או ברומית. במגמת העת העתיקה נדרש פטור ברמת מתקדמית ביוונית ובלטינית. במגמת ימי הביניים נדרש פטור ברמת מתקדמים בלטינית בנוסף לפטור ברמת מתקדמים בשפה אירופית שנייה הנדרש בכל יתר המגמות הדנות באירופה. במגמות ללימודי האסלאם ותרבותו ולתולדות המזה"ת, בנוסף לפטור בערבית, נדרש פטור ברמת מתקדמים באחת מתוך השפות האלה: פרסית, תורכית או שפה אירופית. במגמת אפריקה בעת החדשה נדרש פטור ברמת מתקדמים באחת מתוך השפות האלה: סוואהילית, פרסית, תורכית או שפה אירופית. תלמיד שלא השיג את הפטורים הנדרשים לא יוכל להגיש הצעת מחקר לתואר.

לפני שיוכל להתחיל את לימודיו לתואר השני. כמו כן תבחן בקיאותו בעברית יחד עם הלומדים לקראת התואר "בוגר אוניברסיטה". אם לא יעמוד בבחינה זאת יחויב להשתלב בלימודי היחידה לעברית.

5. אם החל סטודנט את לימודי התואר השני באוניברסיטה אחרת, רשאי בית-הספר להכיר בלימודים אלה, בכולם או בחלקם, בתנאי שילמד לפחות 1/2 מתכנית לימודיו באוניברסיטת תל-אביב. תלמיד במסלול ללא תזה חייב ללמוד לפחות 2/3 מתכנית לימודיו באוניברסיטת תל-אביב.

היקף הלימודים

על התלמיד להשתתף בקורסים בהיקף כולל של 28 שעות סמסטריאליות. משך הלימודים הוא שנתיים (ארבעה סמסטרים). תלמיד חייב להשלים את כל חובותיו לתואר השני תוך שנתיים מיום תחילת לימודיו. תקופות של הפסקות לימודים נכללות בפרק הזמן המירבי של הלימודים לתואר. כל בקשה לאישור המשך לימודים מעל לשנתיים תועבר לועדת ההוראה הפקולטטית. אישורים כאלה ינתנו רק במקרים מיוחדים.

שלב הלימודים

א. שלב ההכשרה

שלב זה ימשך בדרך כלל שני סמסטרים כשבסיומם יגיש התלמיד לפחות שתי עבודות, מתוכן עבודה סמינריונית אחת. בסיום שלב זה (או מעט לפני כן) חייב התלמיד להתייעץ עם מוריו, ראש המגמה וראש בית הספר, על מנת לכוון למסלול הולם בהמשך לימודיו. תלמיד הנוקק לעזרה במציאת מנחה לעבודת הגמר, יופנה לחבר סגל מתאים במהלך ייעוץ זה.

ב. שלב ההתמחות

1. מסלול עם עבודת גמר.

2. מסלול ללא עבודת-גמר.

בית הספר להיסטוריה מאפשר לתלמידים מצטיינים ללמוד במסלול ישיר לדוקטורט (פרטים ב"מידע הכללי" בידיעון זה ובמזכירות בית-הספר להיסטוריה).

מסלול עם עבודת גמר

1. לימודים במסגרת מגמת ההתמחות: 12 ש"ס - הגשת 2 עבודות סמינריוניות ופרט אחד. עבודה סמינריונית אחת אפשר להגיש במסגרת הדרכה-אישית אצל אחד ממורי המגמה. (לא ניתן להגיש פרט במסגרת הדרכה אישית).

2. קורס היסטוריוגרפי רב תחומי - סמינר חובה לתלמידי שנה א' או שנה ב' (4 ש"ס) (התלמידים יבחרו סמינר היסטוריוגרפי אחד מתוך ההיצע של סמינרים היסטוריוגרפיים בשנה א' או ב' ללימודיהם).

בתום הסמינר ההיסטוריוגרפי יכתבו התלמידים רפרט.

3. קורסים נוספים מתוך מערכת הלימודים של המגמות האחרות, חוגים ובתי ספר אחרים: 12 ש"ס והגשת 3 רפרטים.

עבודות סמינריוניות ורפרטים יש להגיש, במזכירות ביה"ס להיסטוריה.

4. תלמיד המבקש להרכיב תכנית לימודים אחרת (באותו ההיקף) יוכל לעשות זאת באישור יועץ המגמה ו/או ראש ביה"ס להיסטוריה.
5. עם סיום חובות השמיעה והגשת כל העבודות, הצגת פטור ברמת מתקדמים בשפה זרה שניה, יגיש התלמיד בכתב הצעה לעבודת הגמר (ב- 3 עותקים). העבודה תיבדק על-ידי חברי סגל. רק במידה ויהיו ביניהם חלוקי דעות, תדון ההצעה במליאת הועדה. שקלול ציון הגמר לתואר השני במסלול זה יעשה בדרך הבאה: 50% ציוני העבודות הסמינריוניות והרפרטים ו- 50% ציון עבודת הגמר.

עבודת גמר

6. עבודת הגמר לתואר השני היא חיבור במתכונת אקדמאית-מקצועית. מטרת העבודה להוכיח את כושרו של הסטודנט לבצע עבודה מדעית המושתתת על מקורות ראשוניים. היקפה של עבודת הגמר לא יעלה על 100 עמוד.
7. שיפוט עבודת הגמר ייעשה על-ידי המנחה ושופט נוסף שייקבע ע"י ראש ביה"ס. השיפוט יבוא לידי ביטוי בציון ובהערכה מפורטת בכתב. אם יתגלו הבדלים ניכרים בין שתי ההערכות והציונים, יובא העניין בפני ועדת ההוראה.
8. לאחר קבלת התואר השני, רשאי הסטודנט לפרסם את עבודתו בכל צורה הנראית לו. אם ברצונו לציין את שם המדריך והאוניברסיטה עליו לקבל רשות לכך מידי המנחה וראש בית-הספר.

מסלול ללא עבודת גמר

1. לימודים במסגרת מגמת ההתמחות: לא יותר מ- 16 ש"ס - הגשת 3 עבודות סמינריוניות ורפרט אחד. עבודה סמינריונית אחת ניתן להגיש במסגרת הדרכה-אישית אצל אחד ממורי המגמה. (לא ניתן להגיש רפרט במסגרת הדרכה אישית).
  2. קורס היסטוריוגרפיה רב תחומי - סמינר חובה לתלמידי שנה א' או שנה ב'. (4 ש"ס) (התלמידים יבחרו סמינר היסטוריוגרפיה אחד מתוך ההיצע של סמינרים היסטוריוגרפיים בשנה א' או ב' ללימודיהם).
  - בתום הסמינר ההיסטוריוגרפיה יכתבו התלמידים רפרט.
  3. קורסים נוספים מתוך מערכת הלימודים של המגמות האחרות, חוגים ובתי ספר אחרים (לא פחות מ- 16 ש"ס) והגשת 4 רפרטים.
- עבודות סמינריוניות ורפרטים יש להגיש, במזכירות ביה"ס להיסטוריה.**
4. תלמיד המבקש להרכיב תכנית לימודים אחרת (באותו ההיקף) יוכל לעשות זאת באישור יועץ המגמה ו/או ראש ביה"ס להיסטוריה.
  5. לאחר סיום חובות השמיעה, הגשת העבודות והצגת פטור ברמת מתקדמים בשפה זרה שנייה, ייבחן התלמיד בבחינת גמר. הנחיות לבחינה זו ניתן לקבל במזכירות ביה"ס להיסטוריה.
  6. על התלמיד להבחן תוך שנה מיום סיום לימודיו.
  7. שקלול ציון הגמר לתואר השני ייעשה בדרך הבאה: 70% ציוני העבודות הסמינריוניות והרפרטים ו- 30% ציון בחינת הגמר.

מלגות

ביה"ס מעניק מידי שנה מלגות ע"ש זלמן ארן בחודשים מאי-יוני. מלגות אלו מוענקות לתלמידים בעלי הישגים גבוהים (עפ"י שלושה ציונים לפחות), שהגישו בקשות למלגה והמלצה מאחד ממורי ביה"ס.

בנוסף ביה"ס מעניק בכל שנה ארבע עד שש מלגות (בגובה של רבע מלגת קיום, כל אחת) לתלמידים מתקדמים ומצטיינים במיוחד שכבר קיבלו אישור על הצעת המחקר לעבודת גמר. מלגות נוספות מוענקות במשך שנה"ל מתפרסמות ע"ג לוח המודעות. הקריטריונים לקבלת מלגות אלו מפורטים בכל מלגה ומלגה בנפרד.

פעילות ביה"ס

1. ביה"ס מקיים בימי ג' (לפחות אחת לחודש, עפ"י לוח המודעות בבית הספר והמידע באתר ביה"ס באינטרנט), בין השעות 12.00-14.00, את "צהרי יום ג'". אירועים אלה מוקדשים לשמיעת הרצאות ולקיום דיונים במחקרים חדשים ובנושאים היסטוריים שונים. תלמידי ביה"ס (מ.א. ודוקטורט) מוזמנים להשתתף בפעילות זו.
2. ביה"ס מארגן מפגשים וימי עיון לדיון בנושאים היסטוריים שיש בהם עניין לתלמידים ולמורים בכל המגמות. כמו כן מארגן ביה"ס כנסים בינלאומיים בתחומים שונים, בד"כ תוך שיתוף מכוני המחקר הפועלים במסגרתו.
3. מגמות ביה"ס מקיימות סמינריונים מגמתיים (או מחלקתיים) בהם נדונות עבודות מחקר של התלמידים בתחום. מורי המגמה ואורחים מן הארץ ומחו"ל מוזמנים מדי פעם להציג את מחקריהם. השתתפות בסמינריונים אלה היא חובה.
4. ביה"ס מקיים מידי שנה סדנאות מחקר לתלמידים מתקדמים (כולל דוקטורנטים ובת-דוקטורנטים) בחסות המכון להיסטוריה של אירופה ע"ש פרד וו. לסינג. פרסי עידוד מוענקים לתלמידים מצטיינים שישתתפו בסדנאות אלה. השתתפות התלמידים באישור המרצים.

המגמות בביה"ס להיסטוריה

העת העתיקה
 לימודים קלאסיים
 ימי הביניים
 העת החדשה המוקדמת (מאות 15-18)
 לימודי האסלאם ותרבותו
 היסטוריה של האמריקות
 אירופה בעת החדשה
 המזרח התיכון בעת החדשה
 אפריקה בעת החדשה
 היסטוריה צבאית דפלומטית
 היסטוריה ופילוסופיה של המדעים והרעיונות

התמחויות משולבות

תכנית לימודים למורים בהיסטוריה ובהיסטוריה של עם ישראל בשיתוף החוג להיסטוריה של עם-ישראל.

התמחות זו כוללת: מחצית ממספר הסמינריונים בביה"ס להיסטוריה ומחציתם בחוג להיסטוריה של ע"י או לכל היותר 4 סמינריונים בחוג שאליו נרשם התלמיד.

לימודים אמריקניים (תכנית לימודים בשיתוף החוג לאנגלית)

התמחות זו כוללת מלבד קורסים בתחום זה בביה"ס להיסטוריה גם מבחר קורסים מתאימים מהחוג לאנגלית בהיקף של 8 ש"ס, וכן סמינריון חובה משותף לביה"ס להיסטוריה והחוג לאנגלית.

לימודי בטחון (בשיתוף החוג למדע המדינה) - לפרטים ראה ידיעון הפקולטה למדעי החברה.

ראש ביה"ס: פרופ' אהוד טולידאנו

ועדת הוראה: פרופ' אהוד טולידאנו-יו"ר
ועדת דוקטורנטים: פרופ' אהוד טולידאנו-יו"ר

פרופ' מרים אליאב-פלדון	פרופ' יצחק שנל
פרופ' זאב רובין	פרופ' בילי מלמן
פרופ' ישראל רול	פרופ' אהרון שי
ד"ר דוד טל	פרופ' גדי אלגזי
ד"ר יגאל חלפין	פרופ' עמי איילון
ד"ר מאיר ליטבק	פרופ' יונתן פרייס
ד"ר יוסי שוורץ	ד"ר רפאל ואגו
ד"ר מיכאל זכים	ד"ר ליאו קורי
ד"ר אלה שטיין	

מזכירות ביה"ס:
חניטה אטיאס-ונקרט
רונית יונה

מזכירות ביה"ס: בנין גילמן, קומה ג', חדר 380.
טלפונים: מזכירות ביה"ס והתואר השלישי: 03 - 6409625
מזכירות התואר השני: 03 - 6405622
מס' הפקס: 03 - 6409469
קבלת קהל: מזכירות התואר השני - ימים ב' ד' ה' שעות 10:00 - 12:00
מזכירות ביה"ס והתואר השלישי - ימים א' - ה' (למעט יום ג') 10:00 - 13:00
אתר האינטרנט של ביה"ס: <http://www.historyschool.tau.ac.il/>

